

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE S SARS-CoV-2 ZA MUZEJE IN GALERIJE

21.2.2022

Obvezni pogoji izvajanja obravnavanih dejavnosti so določeni z veljavnimi vladnimi odloki, ki predpisujejo ukrepe za preprečevanje prenosa in širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2. Za preprečevanje prenosa in širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 svetujemo, da upoštevate tudi spodaj navedena higienska priporočila.

Virus SARS CoV-2 se najpogosteje prenaša preko **izločkov iz dihal** med ljudmi, ki so tesno skupaj, oziroma preko onesnaženih **rok**.

Upoštevajmo priporočila glede vzdrževanja **medosebne razdalje, pravilnega nošenja maske, higiene rok in higiene kašlja**.

Virus v okolico izločamo s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, zato je priporočena medosebna razdalja vsaj 1,5 oz. 2 metra. V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje.

Ob kihanju, kašljanju ali neposrednem dotikanju površin ali predmetov z umazanimi rokami, virus nanese na različne predmete in površine, kot so mize, delovne površine, gumbi na vratih, ročaji, držaji in ograje, denar... Drugi ljudje se lahko okužijo tako, da se dotaknejo teh onesnaženih površin, nato pa se dotaknejo oči, nosu ali ust, ne da bi si prej umili roke.

Roke zato vedno smatramo kot onesnažene, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov zmanjšamo možnost za prenos povzročitelja okužbe in s tem ščitimo sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov je odgovoren vsak posameznik.

Splošni ukrepi za preprečevanje okužb z virusom SARS CoV-2

- Svetujemo upoštevanje vseh splošnih ukrepov za zaščito pred okužbo z virusom SARS CoV-2, navedenih na naslednji povezavi:
<https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2-v-obdobju-sproscanja-ukrepov>.
- Priporočamo, da na vidnem mestu v muzeju, galeriji izobesite gradiva na temo umivanja in razkuževanja rok, higiene kašlja ter pravilne namestitve mask.
- Zaposleni in obiskovalci morajo biti zdravi, brez enega ali več naštetih simptomov kot so povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje, sprememba vonja in/ali okusa, neobičajna utrujenost, vnetje očesnih veznic tako v blagi kot v težji obliki.
- Pogosto naj si umivajo ali razkužujejo roke (npr. z razkužilom na osnovi 60 do 80 % alkohola).
- Naj se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči, preden so roke umite ali razkužene.
- Upoštevacjo naj higieno kihanja in kašljanja.
- Vzdrževanje medosebne razdalje, vsaj 1,5 (sede) oz. 2 metra (v gibanju, pri čakanju v vrsti).
- Zaposleni in obiskovalci naj nosijo maske in so dobro seznanjeni s pravilnim načinom nošenja in snemanja mask. Maska mora segati od korena nosu do pod brado, med nošenjem se je ne dotikajo. Pred in po uporabi maske si je treba temeljito umiti ali razkužiti roke. Več o pravilni uporabi maske:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lectorirano.pdf
- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno potrebno.
- Starejšim in bolnikom s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi z večjim tveganjem za težji potek bolezni svetujemo, da razmislijo o nujnosti in času obiska muzeja ali galerije.
- Priporočamo brezstično plačevanje.

Dodatna priporočila za izvajanje dejavnosti muzejev in galerij

Ukrepi za zaposlene:

- Svetujemo namestitev podajalnikov z razkužilom ob vhodu oz. izhodu v muzej oz. galerijo in tudi v drugih prostorih, kjer ni na voljo umivalnikov za roke. Nameščeni naj bodo tako, da so dostopni tudi invalidom.
- Opozarjamo na razkuževanje rok pred vstopom ter po izstopu iz muzeja oz. galerije ter še posebej pred in po dotikanju interaktivnih prikazov.
- Za zmanjševanje možnosti okužbe je pomembno, da je v prostoru hkrati čim manj ljudi. Več ljudi kot se hkrati nahaja v prostoru, večje je namreč tveganje za prenos okužbe. Poleg števila oseb v prostoru je pomembna tudi površina prostora na posamezno osebo, višina stropa, učinkovitost prezračevanja, čas zadrževanja oseb v prostoru itd.

- Priporočamo, da se po razstavnih prostorih jasno označi enosmerna (po možnosti krožna) smer ogleda, da ne prihaja do križanja poti obiskovalcev. Pri tem svetujemo uporabo talnih označb.
- Predlagamo, da se tudi na tla pred blagajno in vstopom v razstavne prostore namesti oznake za čakajoče, ki zagotavljajo zadostno medosebno razdaljo.
- Zaposleni naj izobesijo obvestila, naj se obiskovalci ne dotikajo razstavljenih predmetov.
- V oddelkih oz. razstaviščih z interaktivnimi prikazi naj se obiskovalce pred aktivnostmi spodbuja k umivanju oz. razkuževanju rok .
- Zaposleni naj si pogosto umivajo ali razkužujejo roke (npr. po uporabi telefona, računalnika, ...), priporočamo tudi pred vsakim dotikanjem predmetov, ki jih prodajajo ali delijo (npr. tiskano gradivo, rekviziti) in po stiku z denarjem.
- Pogosto naj čistijo/razkužujejo površine, ki se jih ljudje pogosto dotikajo, npr. kljuge, držala, ročaji.
- Sicer naj se čiščenje prostorov v muzeju, galeriji izvaja vsaj enkrat dnevno, pri tem smiselno upoštevamo Priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času epidemije COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>
- V prostorih muzeja, galerije naj se zagotavlja redno zračenje v skladu z navodili na naslednji povezavi: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>
- Priporočamo, da so blagajne zaščitene z zaščitnimi pregradami (pleksi steklom).
- Svetujemo brezstični način plačevanja.

Navedena navodila za zaposlene so podana s higienskega vidika. Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih.

Ukrepi za obiskovalce

- V muzej, galerijo vstopajo samo zdrave osebe, brez znakov okužbe dihal in/ali prebavil.
- Svetujemo da je obisk časovno omejen, toliko, kot je potrebno za ogled.
- Pri vходу v muzej, med zadrževanjem v muzeju, v primeru dotikanja predmetov (npr. interaktivni prikazi, pri blagajni) in ob izhodu naj si obiskovalci razkužijo roke.
- Upoštevajo naj higieno kihanja in kašljanja.
- Ves čas obiska priporočamo zagotavljanje zadostne razdalje med osebami.
- Naj se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči, preden so roke umite ali razkužene.
- Nosijo naj maske in so dobro seznanjeni s pravilnim načinom nošenja in snemanja mask.
- Čim manj naj se dotikajo katerihkoli površin, predmetov. V kolikor je to neobhodno potrebno, si pred tem pravilno razkužijo roke.
- Priporočamo brezstični način plačevanja.
- Pred izhodom naj si razkužijo roke.

Pripravljeno v Centru za zdravstveno ekologijo